

Buitenland

COLUMN WASHINGTON EN DE WAARHEID

Eerlijk duurt slechts zelden het langst in de politiek

‘Eerlijk’ is niet het eerste wat Amerikanen zeggen als hun mening over een president wordt gevraagd. Laat staan als het om zijn woordvoerder gaat. Op de lijstjes van ‘betrouwbaarste beroepen’ bungelen politici altijd onderaan, samen met topmanagers.

Maar zagsman Robert Gibbs en zijn baas Barack Obama hebben deze zomer al enkele malen de waarheid verteld. Verfrissend voor ons, mogelijk opluchtend voor hen. Is dat politiek verstandig?

Gibbs zei vorige maand dat de Republikeinen in november wel eens een meerderheid in het Congres kunnen veroveren. Dat was geen nieuws. Alle peilingen wijzen hierop. Democraten in en buiten het Congres waren echter woedend. Zoals columnist Dana Milbank schreef: ‘Een onvergeeflijke zonde voor een woordvoerder van het Witte Huis. Hij sprak zorgeloos de waarheid.’

Niet veel later viel *his master's voice* uit naar ‘professioneel links’. Obama heeft in korte tijd veel voor elkaar gekregen. De gezondheidszorg en de financiële sector worden hervormd, de auto-industrie werd met succes overreind gehouden, het economische stimu-

roep MSNBC. Obama geeft zich over aan ‘professioneel rechts’, vindt presentator Keith Olbermann. De regering omschreef hij als ‘amateuristisch links’. Het Congreslid Keith Ellison voelde zich eveneens aangesproken en riep op tot Gibbs' aftreden.

Ellison is een van de twee moslims in het Congres, maar hij was vrijdag niet bij de ramadanviering in het Witte Huis. Als rechtse geleerde en president die verzoening met de moslimwereld heeft beloofd, sprak Obama eerlijke en zorgvuldige woorden over de gelijke rechten van Amerikaanse moslims. De moskee nabij Ground Zero is een heikel punt, erkende hij. Maar die mag er komen. ‘Het principe dat mensen van alle geloofsrichtingen welkom zijn in dit land, en niet verschillend door hun overheid worden behandeld, is van essentieel belang voor wie wij zijn.’

Zelfs tegenstanders prezen de president voor zijn moed om onverveerd te zeggen wat hij denkt over een gevoelige kwestie voor hemzelf en het land. Als kandidaat-president deed hij dat steeds. Zijn meeslepende toespraken raakten en overtuigden mensen. Als president lijkt hij zijn retorische kunsten kwijt te zijn. Hij legt goed uit, als de hoogleraar die hij was, maar overtuigt niet meer.

Gibbs en Obama kozen kortstondig voor realisme en oprechtheid, wat hen nog verder heeft geïsoleerd. Van de linkse basis (Gibbs) en van de meerderheid van de bevolking (Obama). De volgende dag leek de president dat in te zien. Hij wilde die foto's niet uitlaten over de ‘wijsheid’ van de moskee, waaraan tweederde van de Amerikanen twijfelt. Eerder had Gibbs wekenlang betoogd dat het Ground Zero-debat, een ‘lokale zaak’, met rust moest worden gelaten. Een stelling die Obama alsnog oarmarde – nadat hij zich erin had gemengd.

Zo was hij weer gewoon een draaiende, onduidelijke politicus: precies wat de Amerikanen verwachten van hun gekozen leiders.

Diederik van Hoogstraten is correspondent in New York.

En van de omstrede foto's waarop de Israëlische soldate Edan Abergil poseert voor opgepakte Palestijnen en die ze op Facebook zette onder de titel ‘Het leger – de beste tijd van mijn leven’.

Foto AFP

Ophef in Israël om foto's van soldate en Palestijnen

Van onze buitenlandredactie

AMSTERDAM Foto's op de website Facebook van een Israëlische soldate die poseert voor geblinddoekte Palestijnse gevangenen, hebben voor ophef gezorgd in Israël en de Palestijnse gebieden.

‘Dit reflecteert de mentaliteit van de bezetter, die trots is om de Palestijnen te vernederen’, reageerde de woordvoerder van de Palestijnse Autoriteiten. Ook het Israëlische leger noemde de foto's ‘schandelijk’. Een woordvoerder van het Israëlische leger zei dat de foto's ‘een ernstige schending zijn van onze ethische code’. Omdat de militaire dienst van de soldate een jaar geleden afliep, kan het leger waarschijnlijk geen sancties opleggen.

Op de foto's, die maandag in de Israëlische pers verschenen, poseert een soldate, die dinsdag werd geïdentificeerd als de 20-jarige ex-soldate Edan Abergil, lachend voor en naast geboeide en geblinddoekte Palestijnen. Ze werden vastgehouden voor ondervraging, omdat ze vanuit de Ga-

zastroom naar Israël wilden gaan.

Abergil plaatste de foto's enkele weken geleden op Facebook onder de titel ‘Het leger – de beste tijd van mijn leven’. Onder de foto's staan lacherige reacties. ‘Je ziet er zo sexy uit’, schrijft iemand. ‘Ik vraag me af of die Palestijn ook op Facebook zit’, antwoordt Abergil. ‘Dan kan ik hem taggen.’

Edan Abergil wilde ‘vrienden gewoon m'n ervaringen tonen’

Abergil verdedigde dinsdag de foto's. ‘Ik begrijp niet wat ik verkeerd heb gedaan’, zei ze op de Israëlische legerradio. Op vergelijkingen met de foto's van Amerikaanse soldaten in de Iraakse gevangenis Abu Ghraib reageerde ze verontwaardigd. ‘Op de foto's zie je geen geweld of bedoeling om iemand te vernederen. Ik wilde mijn vrienden gewoon mijn ervaringen in het leger tonen.’ Abergil, die de

foto's van internet haalde, meende dat de ophef vooral politiek gemotiveerd was.

Maar Ishaï Menuchim van het Israëlische Comité tegen Foltering vroeg zich af hoe de soldate zelf zou reageren ‘als er foto's van haar in zulke nederende omstandigheden op internet werden geplaatst’. Volgens Menuchim illustreren de foto's dat het in het Israëlische leger ‘de norm is om Palestijnen te behandelen als dieren en niet als mensen’.

Het Israëlische leger kwam eerder in opspraak door foto's en filmpjes op internet. In juli verscheen op YouTube een filmpje van een Israëlisch bataljon, dat in het gespannen Hebron een ingestudeerd dansje uitvoerde. De video getuigde volgens critici van weinig respect voor de Palestijnse inwoners. In maart werd een operatie op de Westoever afgeblazen nadat een Iraakische soldaat op Facebook over de geplande actie had geschreven. Het Israëlische leger voert al geruime tijd campagne om de soldaten te waarschuwen voor de risico's van internet.

Berlusconi heeft nu ook ruzie met de president

Van onze correspondent
Linda Otter

ROME De spanning tussen de Italiaanse president Giorgio Napolitano en het rechtse blok van Silvio Berlusconi nadert het kookpunt. De regeringspartijen zijn woedend dat Napolitano vervroegde verkiezingen wil tegenhouden.

Maurizio Bianconi, vicevoorzitter van Berlusconi's partij PDL in de Kamer van Afgevaardigden, heeft de aanval geopend op de hoogbejaarde Napolitano (85). De president is ‘een verrader van de grondwet’, aldus Bianconi. Napolitano antwoordde ijzig dat de

Berlusconi'ianen moeten ophouden met hun harde aanvallen in de media. ‘Als parlementariërs menen dat het staatshoofd de grondwet schendt, is het hun plicht om stappen te ondernemen voor een afzettingprocedure, zei hij.

De rel is de zoveelste die de verhoudingen op scherp zetten na de breuk tussen Gianfranco Fini en Berlusconi's partij Volk van Vrijheid. Het kabinet heeft geen meerderheid meer in de Kamer van Afgevaardigden en Fini kan ieder besluit tegenhouden.

Berlusconi is een hard offensief begonnen om vervroegde verkiezingen af te dwingen. Hij is ervan overtuigd dat hij erin slaagt om zo een Kamermeerderheid te krijgen.

Buitenland

INTERVIEW MULLAH MAJID

‘Amerikanen lieten toe dat Al Qaida in Irak zijn gang kon gaan’

Vervolgd door Saddam, opgejaagd door de Amerikanen. Toch ziet mullah Majid ze niet graag vertrekken.

Door Paulien Bakker

‘Ik ben salafist, maar geen extremist’, zegt mullah Majid. ‘Al Qaida, dat zijn extremisten. Wij willen terug naar de regels van profeet Mohammed – vrede zij met hem. Maar de profeet vermoorde geen schulddigen. Zelfs in een oorlog mag je volgens de regels van de profeet geen vrouwen vermoorden of huizen vernietigen. De extremisten, de *takfir*, vermoorden zelfs moslims.’

Mullah Majid (42) woont in Abassi, een van de districten in de soennitische driehoek van Irak, het gebied tussen Saddams geboorteplaats Tikrit en de steden Mosul en Kirkuk. In deze regio met overwegend soennitische Arabieren ziet men de Amerikanen als bezetter. Toch besloot mullah Majid in 2007 om met hen samen te werken. ‘Ik zie hen nog steeds als bezetter, maar ze zijn hier, dat is de realiteit. Staan we toe dat extremisten onze burgers vermoorden, terwijl de Amerikanen niet ingrijpen?’

De mullah heeft opvallende blauwe ogen en een ronde baard. Hij ontvangt me de eerste keer in zijn huis, waar ik achter op het erf de hand schudt van twee van zijn vier vrouwen. Een tweede gesprek vindt plaats in zijn werkkamer. Pal voor hem staat een airconditioner, toch is het er zeker 35 graden. In een hoek staat de televisie geluidloos aan. De man in beeld draagt precies dezelfde witte doek om zijn hoofd als de mullah.

Mooie stem

Mullah Majid groeide op als tweede zoon van de tweede vrouw van zijn vader, een boer in een dorpje op het platteland tussen Tikrit en Kirkuk. Zijn vaders broer is mullah en ziet in de kleine Majid een goede opvolger. De kleine jongen heeft een mooie stem en is dol op de Koran. ‘Door mijn kennis van de Koran werd ik serieuzer genomen dan andere jongens van mijn leeftijd.’

Vanaf zijn dertiende gaat Majid de gemeenschap voor in gebed en assisteert hij bij begrafenissen. In het derde jaar van zijn middelbare school stapte hij over op de Koranschool. Al snel daarna moet hij vluchten. Saddam Hoessein heeft het niet op met vrome gelovigen en maakt geen onderscheid tussen (ultra-orthodoxe) salafisten en extremisten. ‘Iedereen met een baard was verdacht.’ Er worden geregeld invallen in zijn huis gedaan. De jonge mullah trekt van Tikrit naar Bagdad en Kirkuk, maar wordt zes keer opgepakt.

‘Ik was blij toen de Amerikanen kwamen. Ik dacht dat ze een goede regering zouden installeren en dan zouden vertrekken. Maar ze bleven. En ik denk dat ze teleurgesteld waren over hoe ze ontvangen werden. Ze lieten in ieder geval toe dat Al Qaida hier zijn gang kon gaan, zodat wij zouden inzien dat zij beter zijn dan de terroristen.’

Mullah Majid: ‘Ik denk dat ongeveer 10 procent van mijn mannen voor Al Qaida heeft gewerkt. Ze zijn misleid.’

Foto Eddy van Wessel

“Al Qaida heeft het tot regel gemaakt dat je moslims mag vermoorden

De mullah zegt dat hij zich al in 1998 tegen Al Qaida keerde. ‘Ze hebben ervoor gezorgd dat er in het Westen een negatief beeld over moslims ontstond. En Al Qaida heeft het tot regel gemaakt dat je moslims mag vermoorden.’

Toch sluiten veel inwoners uit zijn regio zich aan bij Al Qaida in 2004 en 2005, als duidelijk wordt dat de Amerikanen geen stabiel nieuw regime brengen en Paul Bremer, Amerika's bewindvoerder in Irak, zelfs het hele Iraakse leger ontmantelt. ‘Mensen za-

gen het onderscheid niet tussen verzet en terrorisme’, zegt de mullah.

In 2006 en 2007 worden er vrijwel dagelijks burgers uit de regio vermoord of ontvoerd. ‘Ik gaf geen informatie door aan de Amerikanen. Ik vertrouwde hen niet. Een buurman werkte met de Amerikanen en werd door Al Qaida vermoord. Maar de Amerikanen grepen niet in. Toen wist ik dat ze hier niet waren gekomen om tegen Al Qaida te vechten.’

De mullah hield zich toen naar eigen zeggen bezig met het bouwen van scholen en ziekenhuizen en ontkent zelf ooit iets met Al Qaida te maken te hebben gehad – ook al zeggen zeker vijf bronnen dat hij die banden wel had. ‘Hij is 50 procent goed. Eerder werkte hij voor Al Qaida’, vertelt een militie leider uit de regio. ‘Maar nu zet hij zich met overgave in voor zijn gemeenschap.’

Een andere bron geeft de naam door van iemand die tot de persoonlijke beveiligers van de mullah behoort, maar ook tot Al Qaida. ‘Het klopt dat hij bij Al Qaida heeft geze-

ten. Maar nu niet meer. Anders zou hij niet mijn beveiliging zijn’, zegt de mullah. ‘Ik denk dat ongeveer 10 procent van mijn mannen vroeger voor Al Qaida heeft gewerkt. Ze zijn misleid; ze dachten dat ze zich bij het verzet aansloten.’

Burgermilities

In 2007 worden in andere delen van het land de eerste soennitische burgermilities gevormd, *sahwa* (‘zij die niet inkeer komen’) genaamd en gefinancierd door de Amerikanen. De *sahwa* bewaken controleposten op doorgaande wegen in hun gebieden. De mullah ging ook om en geeft nu leiding aan duizenden mannen. Hij overleefde meerdere aanslagen.

De sjiiitische machthebbers in Bagdad willen snel af van de soennitische burgermilities. Eind 2010 moegten de *sahwa* zijn ontmanteld, vorig jaar al gingen ze van de loonlijst van de Amerikanen naar die van de Iraakse regering over en sindsdien krijgen ze stelselmatig te laat uitbetaald. Majid: ‘Ik heb tegen de Amerikanen ge-

zegd: ‘Jullie laten ons achter in de loop van het gever en jullie dwingen ons zee water te drinken. Toch verwacht ik dat niet veel van zijn mannen zullen terugkeren naar Al Qaida.’ ‘Misschien 1 procent. Ze hebben zelf gezien dat Al Qaida slecht is.’

De Amerikanen worden nog steeds beschouwd als bezetter. ‘Het is nog niet acceptabel om gezien te worden met buitenlanders. Maar er kan je niets gebeuren. We hebben de situatie onder controle.’ Ook de mullah houdt gemengde gevoelens over de Amerikanen, maar ziet ze niet graag vertrekken. De Iraakse verkiezingen van vijf maanden geleden hebben nog niet tot een nieuwe regering geleid. ‘Als de Amerikanen vertrekken, verwacht ik een burgeroorlog. In Kirkuk vechten Koerden en soennitische Arabieren om de macht in de stad, in Bagdad sjiieten en soennieten. Het zal jaren duren voordat de partijen doorhebben dat oorlog voeren geen zin heeft.’ Dan zet hij zijn spiegelende zonnebril op, loopt naar zijn Toyota-pickup en rijdt snel weg.

Witte-Huiswoordvoerder Robert Gibbs.

Foto EPA

leringspakket is door het Congres gelooft, de terugtrekking uit Irak is gaande. En, vroeg Gibbs in een interview, is de progressieve achterban dankbaar?

‘Ik hoor mensen zeggen dat hij op George Bush lijkt. Die lui moeten op drugs worden getest. Ze zijn pas tevreden als we Canadese gezondheidszorg hebben en het Pentagon hebben afgeschaft.’

Prompt kwamen de reacties vanuit de hoofdkwartieren van ‘professioneel links’, zoals tv-om-

Steeds meer ‘cannabisfabrieken’ ontdekt in Groot-Brittannië

Van onze buitenlandredactie

AMSTERDAM Het aantal cannabisplantages in het Verenigd Koninkrijk neemt enorm toe. De kwekers zijn steeds zwaarder bewapend en gedragen zich zeer gewelddadig. Dat blijkt uit een rapport van de Association of Chief Police Officers (Acpo), waar de Britse media dinsdag over berichtten.

Tussen 2004 en 2007 werden per jaar 800 cannabisplantages ontmanteld, zegt politiechef Allan Gibson in *The Guardian*. ‘In 2007-08 steeg dat naar 3.000 per jaar, en in 2009-2010 waren het er meer dan 6.800.’ Hij wijkt de stijging aan een verbeterde opspo-

ring, maar ook aan een toename van het aantal plantages.

De ‘cannabisfabrieken’ bevinden zich meestal in woningen, waarvan de ramen geblinddoekt worden. Maar steeds meer kwekers wijken uit naar leegstaande fabrieken en opslagplaatsen, die sinds de recessie makkelijker voorhanden zijn. De politie ontdekte plantages in voormalige bioscopen, cafés, drukkerijen en banken.

Door de toegenomen politiecontrole en de rivaliteit tussen drugsbendes bewapenen de kwekers zich zwaarder. Machetes, geweren met afgezaagde lopen en vechthonden behoren tot de standaarduitrusting van cannabis-kwekers. In sommige plantages waren boobytraps geplaatst.

De kwekerijen worden vooral door Vietnamese en Chinese gangsters uitgebuit. Zij smokkelen Vietnamese en Chinese immigranten naar Engeland, waar deze gedwongen worden cannabisplanten te verzorgen en te oogsten tot ze hun schuld – tot 12.000 euro – hebben afbetaald. Volgens de BBC worden ook regelmatig kinderen ingezet. Ze moeten de oogst bewaken, elektriciteit aftappen en inbreken bij concurrerende plantages.

De Britse cannabisproductie is volledig bedoeld voor de binnenlandse markt. In het Verenigd Koninkrijk lopen en vechthonden behoren tot de standaarduitrusting van cannabis-kwekers. In sommige plantages waren boobytraps geplaatst.